

ANDRZEJ SAPKOWSKI

—

VATRENO KRŠTENJE

NAKLADNIK

Egmont d.o.o.
Višnjevac 3, Zagreb

ZA NAKLADNIKA

Bruno Barbić

UREDNIK

Davor Uskoković

LEKTORICA

Mirjana Paić-Jurinić

GRAFIČKO OBLIKOVANJE

Blid

DIZAJN KORICA

Studio 2M d.o.o.

TISAK

Grafički zavod Hrvatske d.o.o.
Zagreb, veljača 2020.

NASLOV IZVORNIKA

Chrzeit Ognia

Copyright © by Andrzej Sapkowski, 1996.

Published by arrangement with Patricia Pasqualini Literary Agency.

© za hrvatsko izdanje Egmont d.o.o., 2020.

Naslovna ilustracija © Alejandro Colucci

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige
ne smije biti objavljen ili pretisnut bez prethodne
suglasnosti nakladnika i vlasnika autorskih prava.

ISBN: 978-953-13-1959-1

Cip zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i
sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 1054162.

Andrzej Sapkowski

Vatreno krštenje

Preveo s poljskog
Mladen Martić

✚PULS

Sadržaj

Prvo poglavlje.....	9
Drugo poglavlje.....	55
Treće poglavlje.....	113
Četvrto poglavlje.....	153
Peto poglavlje.....	193
Šesto poglavlje.....	247
Sedmo poglavlje	297

*Through these fields of destruction
Baptisms of fire
I've witnessed all your suffering
As the battle raged high
And though they did hurt me so bad
In the fear and alarm
You did not desert me
My brothers in arms...*

Dire Straits

Tada reče proročica vješcu: »Ovakav ću ti savjet dati: obuj željezne čizme, uzmi u ruku željezni štap. Idi u željeznim čizmama na kraj svijeta, a put pred sobom štapom opipavaj, suzama škropi. Idi kroz oganj i vodu, ne zaustavljaj se, unazad se ne osvrći. A kada ti se već izližu potplati, kada ti se satire željezni štap, kada se već od vjetra i žege osuše tvoje oči, tako da iz njih više nijedna suza ne uspije poteći, tada ćeš na kraju svijeta pronaći to što tražiš i to što voliš. Možda.«

I vještac je pošao kroz oganj i vodu, unazad se ne osvrtao. Ali nije uzeo ni željezne čizme, ni štap. Uzeo je samo svoj vještački mač. Nije poslušao riječi proročice. I dobro je učinio, jer bila je to zla proročica.

Flourens Delannoy, *Bajke i predaje*

Prvo poglavlje

U GRMLJU SU KRIJEŠTALE PTICE.

Padine klanca obrastala je gusta, zbijena masa kupina i česmine, mjesto iz snova za gniježđenje i hranjenje, pa nije čudo da se ondje sve rojilo od ptica. Strastveno su trilirale zelenke, žvrgoljile brezove juričice i grmuše, svako malo odjeknulo bi i zvučno zebino »pink-pink«. Zeba zvoni na kišu, pomislila je Milva, nesvjesno pogledavši u nebo. Nije bilo oblaka. Ali zebe uvijek zvone na kišu. Malo kiše bi napokon dobro došlo.

Mjesto nasuprot izlazu iz kotline bilo je dobar lovački položaj koji je pružao dobre šanse za uspješan lov, osobito ovdje, u Brokilonu, utočištu životinja. Drijade, koje su vladale golemim područjem šume, lovile su vrlo rijetko, a čovjek se još rjeđe usuđivao upustiti ovamo. Ovdje je lovac željan mesa ili koža i sam postajao lovinom. Brokilonske drijade nisu imale samilosti za nepozvane goste. Milva se jednom u to uvjerila i na vlastitoj koži.

Kako god, životinja u Brokilonu nije manjkalo. Milva je ipak dreždala u zasjedi već više od dva sata, a i dalje

joj ništa nije izlazilo na metu. Loviti u hodu nije mogla — suša koja je vladala već mjesecima stvorila je pokrov od suharaka i lišća koji je šuštao pri svakom koraku. U takvim je uvjetima samo nepomičnost u zasjedi mogla uroditi uspjehom i plijenom.

Na rukohvat luka sjeo je leptir admiral. Milva ga nije plašila. Gledajući kako sklapa i rasklapa krila, istodobno je promatrala i novonabavljeni luk kojemu se još nije prestala radovati. Bila je cijenjena strijelkinja, voljela je dobro oružje. A ovo koje je držala u rukama bilo je najbolje od najboljeg.

Milva je u životu imala puno lukova. Učila je gađati iz običnih jasenovih i tisovih, ali ubrzo je od njih odustala u korist savitljivih, laminiranih, kakve su koristili drijade i vilenjaci. Vilenjački lukovi bili su kraći i spretniji, a zahvaljujući slojevitoj kompoziciji drva i životinjskih tetiva, također puno »brži« od tisovih — strijela odapeta iz njih dosezala je cilj u puno kraćem vremenu i po ravnoj liniji što je u znatnoj mjeri uklanjalo mogućnost da je podigne vjetar. Najbolje primjerke takvoga oružja, četverostruko savijanog, vilenjaci su nazivali *zefhar*, jer takav su runski znak oblikovale savijene ruke i rukohvati luka. Milva je koristila zefare već dobrih nekoliko godina i nije smatrala da bi mogao postojati luk koji bi ih nadilazio.

Ali napokon je naletjela na takav luk. Bilo je to naravno na Morskoj tržnici u Cidarisu, glasovitoj po bogatoj ponudi čudnih i rijetkih roba koje su mornari dovozili iz najdaljih zakutaka svijeta, odasvud dokle su dopirale koge i galijuni. Milva je, kada god je mogla, posjećivala tržnicu i razgledavala prekomorske lukove. I upravo je ondje pronašla luk za koji je sudila da će joj služiti puno godina — zefar podrijetlom iz Zerrikanije uglačan antilopinim rogom. Taj je luk smatrala savršenim. Cijelu jednu godinu. Jer je godinu poslije, na istoj tezgi, kod istoga trgovca, ugledala stvarno čudo.

Luk je potjecao s dalekoga Sjevera. Bio je dug šezdeset i dva cola, napravljen od mahagonija, imao je točno

odmjeren rukohvat i plosnate, laminirane krakove, slijepljene od isprepletenih slojeva plemenitoga drva, prokuhanih tetiva i kitovih usi. Od drugih kompozita koji su ležali uokolo nije se razlikovao samo konstrukcijom, već i cijenom — i baš je cijena privukla Milvinu pozornost. No kada je luk uzela u ruke i iskušala ga, platila je bez krzmanja i bez cjenkanja onoliko koliko je trgovac tražio. Četiristo novigradskih kruna. Jasna stvar, tako golemu svotu nije imala uza se — u trgovanje je uložila svoj zerrikanski zefar, svežanj samurovine i medaljon prelijepe vilenjačke izrade, koraljnu kameju u niski riječnih bisera.

Ali nije požalila. Nikada. Luk je bio nevjerojatno lagan i naprosto idealno precizan. Iako ne predug, u kompozitnim krilima skrivao je nemalu zateznu silu. Opremljen svileno-konopljanom tetivom, zapetom na precizno savinutim gripovima, pružao je pedeset pet funti snage. Istina, bilo je lukova koji su davali čak osamdeset, ali Milva je to držala pretjerivanjem. Odapeta iz njegove kitovske pedesetpetice, strijela je udaljenost od dvjesto stopa svladavala u vremenu između dva otkucaja srca, a na sto je koraka usto imala i više no potrebnu prodornost da uspješno ubije jelena, dok je čovjeka, ako nije nosio oklop, probijala naskroz. Životinje veće od jelena i teške oklopnike Milva je ionako rijetko lovila.

Leptir je odletio. Zebe su se i dalje glasale u grmlju. I dalje nije ništa izlazilo pred ciljnik. Milva se naslonila plećima na deblo bora, počela se sjećati. Tek tako, da joj prođe vrijeme.

Do njezina prvog susreta s vješcem došlo je u srpnju, dva tjedna poslije događaja na otoku Thaneddu i izbijanja rata u Dol Angri. Milva se vratila u Brokilon nakon desetodnevnog odsutnosti, dovela je ostatke odreda Scoia'taela razbijenog u Temeriji za vrijeme pokušaja prebacivanja na područje ratom zahvaćenog Aedirna. Vjeverice su se htjele priključiti ustanku koji su podignuli vilenjaci u Dol Blathanni. Nisu

uspjeli, te da nije Milve, ne bi ih više bilo. Ali pronašli su Milvu i azil u Brokilonu.

Odmah po dolasku, rekli su joj da je Aglaïs žurno očekuje u Col Serrai. Milva se malo začudila. Aglaïs je bila predstojnica brokilonskih iscjeliteljica, a kotlina Col Serrai, duboka i puna vrućih izvora i špilja, bila je lječilište.

No, odazvala se, uvjerena da neki vilenjak na liječenju želi njezinim posredstvom stupiti u dodir sa svojim odredom. A kada je ugledala ranjenoga vješca i doznala o čemu je riječ, stvarno se razbjesnila. Istrčala je iz špilje razvijorene kose i svu srdžbu istresla na Aglaïs.

»Vidio me je! Vidio mi je lice! Shvaćaš li čime mi to prijete?«

»Ne, ne shvaćam«, odvratila je hladno iscjeliteljica. »To je Gwynbleidd, vještac. Prijatelj Brokilona. Ovdje je već četrnaest dana, od mlađaka. I još će neko vrijeme proteći prije no što uzmogne ustati i normalno hodati. Žudi za vijestima iz svijeta, vijestima o njegovim bliskima. Samo mu ih ti možeš donijeti.«

»Vijesti iz svijeta? Čini se da si izgubila razbor, rusalko! Znaš li ti što se sada događa u svijetu, iza granica tvoje spokojne šume? U Aedirnu bjesni rat! U Bruggeu, u Temeriji i u Redaniji kaos, pakao, velike potjere! Te koji su zametnuli pobunu na Thaneddu progone posvuda! Posvuda je puno špijuna i *an'giovare*, često dostaje izustiti jednu riječ, nakriviti usta u zao čas i već će ti krvnik u tamnici posvijetliti užarenim željezom! A ja bih trebala uhoditi, raspitivati se, prikupljati vijesti? Izlagati glavu? I to za koga? Za nekakvog jedva živog vješca? Pa što je on meni, ni brat ni svat? Stvarno si ostala bez pameti, Aglaïs!«

»Ako se kaniš derati«, prekinula ju je mirno drijada, »otidimo podalje u šumu. Njemu je potreban mir.«

Milva je i nehotice pogledala otvor špilje u kojoj je maloprije vidjela ranjenika. Ljudina, pomislila je nagoni,

premda mršav, ali žilav... Glava bijela, ali trbuh ravan kao u mladića, vidi se da druguje s naporima, ne sa slaninom i pivom...

»Bio je na Thaneddu«, ustvrdila je, ne upitala. »Pobunjenik.«

»Ne znam«, slegnula je ramenima Aglaïs. »Ranjen je. Treba pomoć. Drugo me ne zanima.«

Milva se nakostriješila. Iscjeliteljica je bila poznata po nesklonosti pričanju. Ali Milva je već stigla čuti uzbuđena izvješća drijada s istočne granice Brokilona, znala je već sve o događajima otprije dva tjedna. O smeđokosoj čarobnici koja se pojavila u Brokilonu u bljesku magije, o bogalju slomljene ruke i noge kojega je dovukla. Bogalju, za kojega se pokazalo da je vještac, drijadama poznat kao Gwynbleidd, Bijeli Vuk.

Isprva se, pričale su drijade, nije znalo što učiniti. Okrvavljeni vještac je naizmjenice vikao i gubio svijest, Aglaïs je stavljala provizorne zavoje, čarobnica je klela. I plakala. U potonje Milva nije nikako vjerovala — zar je itko ikada vidio uplakanu čarobnicu? A kasnije je došla zapovijed Duen Canell, Srebrnooke Eithné, gospodarice Brokilona. Čarobnicu otproviti, glasio je nalog vladarice Šume drijada. Vješca liječiti.

I liječen je. Milva je vidjela. Ležao je u špilji, u udubini punoj vode iz magičnih brokilonskih izvora, udovi su mu, imobilizirani udlagama i na istezaljkama, bili omotani gustim pokrovom ljekovitih puzavaca conynhaela i izdanaka purpurnoga gaveza. Kosa mu je bila bijela poput mlijeka. Bio je pri svijesti, iako oni koje liječe conynhaelom obično leže neprisebni, buncaju, iz njih progovara magija...

»No?« Miran iscjeliteljičin glas trgnuo ju je iz zamišljenosti. »Kako onda? Što da mu kažem?«

»Neka se nosi do sto đavola«, zarežala je Milva, povlačeći pojas na kojemu su visjeli vrećica i lovački nož. »I ti idi dobijesa, Aglaïs.«

»Kako hoćeš. Neću te prisiljavati.«

»Imaš pravo. Nećeš me prisiliti.«

Otišla je u šumu, među rijetke borove, ne osvrćući se. Bila je srdita.

Milva je znala za događaje koji su se zbili za prvog srpanjskog mlađaka na otoku Thaneddu, Scoia'tael o tome nisu prestajali govoriti. Za vrijeme čarobnjačkog sabora na otoku je došlo do pobune, prolila se krv, zakotrljale se glave. A vojske Nilfgaarda, kao na znak, navalile su na Aedirn i Lyriju, započeo je rat. A u Temeriji, Redaniji i Kaedwenu, sve se svalilo na Vjeverice. Prvo, jer je navodno pobunjenim čarobnjacima na Thaneddu upomoć priskočio odred Scoia'taela. Drugo, jer je navodno neki vilenjak ili pak poluvilenjak probo stiletom i ubio Vizimira, redanskoga kralja. Pa su se zbog toga pobješnjeli ljudi žestoko bacili na Vjeverice. Vrilo je posvuda kao u kotlu, vilenjačka je krv tekla kao rijeka...

Ha, pomislila je Milva, možda je i istina što svećenici bajaju da se bliže kraj svijeta i sudnji dan? Svijet je u ognju, čovjek nije samo vilenjaku, nego i čovjeku vuk, brat poteže nož na brata... A vještac se miješa u politiku i pristaje uz pobunu. Vještac koji samo zato i postoji da bi se potucao svijetom i ubijao čudovišta što štete ljudima! Otkako je svijeta, nikada ni jedan vještac nije dao da ga uvuku ni u politiku, ni u soldačiju. Postoji čak i takva bajka o glupom kralju koji je vodu nosio u situ, zeca htio učiniti glasonošom, a vješca vojvodom. A eto ti ovdje, vještac izranjavan u pobuni protiv kraljeva, mora se pred kaznom skrivati u Brokilonu. Kraj svijeta, uistinu!

»Zdrava mi bila, Marijo.«

Trgnula se. Omanjoj drijadi naslonjenoj na bor srebrili su se kosa i oči. Zalazeće sunce okružilo joj je glavu aureolom na pozadini šarenoga zida šume. Milva se spustila na jedno koljeno, nisko pognula glavu.

»Budi pozdravljena, gospo Eithné.«

Vladarica Brokilona zataknila je za pojas od lika zlatni nožić u obliku srpa.

»Ustani«, rekla je. »Prošećimo. Hoću porazgovarati s tobom.«

Dugo su hodale zajedno kroz šumu punu sjena, mala srebrnokosa drijada i visoka plavokosa djevojka. Ni jedna nije prekidala šutnju.

»Odavno nisi zavirila u Duen Canell, Marijo.«

»Nije se našlo vremena, gospo Eithné. Dalek je put od Duen Canella do Trake, a ja... Pa znaš.«

»Znam. Jesi li umorna?«

»Vilenjaci trebaju pomoć. Pa im i pomažem na tvoju zapovijed.«

»Na moju molbu.«

»Točno. Na molbu.«

»Imam još jednu.«

»To sam i mislila. Vještac?«

»Pomogni mu.«

Milva je zastala i okrenula se, naglim pokretom ot-kinula grančicu kozje krvi za koju je zapela, zavrtjela ju među prstima, bacila na zemlju.

»Već pola godine«, rekla je tiho, gledajući u drijadine srebrne oči, »nosim glavu u torbi, vodim vilenjake iz razbijenih odreda u Brokilon... Kada se odmore i izliječe od rana, odvodim ih natrag... Zar je to premalo? Nisam dovoljno učinila? Uvijek iznova krećem po mrklome mraku na put... Sunca se već bojim kao kakav netopir ili sova...«

»Nitko ne poznaje šumske staze bolje od tebe.«

»U prašumi neću ništa doznati. Vještac navodno hoće da prikupljam novosti, odem među ljude. On je pobunjenik, na njega *an'givare* ćule uši. I za mene je loše pokazivati se u gradovima. A ako me tko prepozna? Ono se još pamti, nije se još osušila ona krv... Jer puno je tada bilo krvi, gospo Eithné.«

»Nije malo.« Srebrne oči stare drijade bile su tuđe, hladne, nedokučive. »Nemalo, istina je.«

»Ako me prepoznaju, nabit će me na kolac.«

»Pametna si. Oprezna si i budna.«

»Da se vijesti za koje vještac moli sakupe, valja se lišiti opreza. Valja se raspitivati. A sada je opasno pokazivati radoznalost. Ako me uhvate...«

»Imaš kontakte.«

»Dokrajčit će me. Utamaniti. Ili sagnjiti u Drakenborgu...«

»Duguješ mi.«

Milva je okrenula glavu, zagrizla usnu.

»Da, dugujem«, rekla je gorko. »Ne smijem to zaboraviti.«

Zažmirila je načas, lice joj se naglo zgrčilo, usne zadrhtale, zubi se snažno stisnuli. Pod kapcima je blijedo zasvijetlilo sjećanje, sablasnim, mjesečevim sjajem one noći. Odjednom se vratila bol u gležnju uhvaćenom omčom klopke, bol u zglobovima, raskinutima trzanjem. U ušima joj je zašumjelo lišće stabla koje se silovito uspravljalo... Krik, jauk, divlje, mahnito, užasnuto bacakanje i odvratan osjećaj straha koji se spustio na nju kada je shvatila da se neće osloboditi... Krik i strah, škriputanje konopca, uzbibane sjene, zaljuljana zemlja, izokrenuto nebo, drva s naopakim vrhovima, bol, krv što bubnja u sljepoočnicama... A u svitanje drijade, naokolo, u kolu... Daleki srebrni smijeh... Lutka na koncu! Ljuljaj se, ljuljaj, lutkice, glavicom nadolje... I njezin vlastiti, ali tuđi, hroptavi krik. A potom tama.

»Zbilja ti dugujem«, ponovila je kroz stisnute zube. »Zbilja, jer sam obješenik skinut sa štrika. Vidim da dok živim neću taj dug isplatiti.«

»Svatko neštouguje«, rekla je Eithné. »Takav je život, Marijo Barring. Dugovi i hipoteke, obveze, zahvalnost,

isplata... Učiniti nešto za nekoga. A možda za sebe? Jer zapravo uvijek plaćamo sebi, ne nekome. Svako zaduženje isplaćujemo sebi. U svakoj od nas nalaze se istodobno vjerovnik i dužnik. Stvar je u tome da se u nama taj račun poravna. Dolazimo na svijet kao zerica danoga nam života, a potom se neprestano zadužujemo i isplaćujemo dugove. Sebi. Za sebe. Zato da bi se račun na kraju poravnao.«

»Je li ti blizak taj čovjek, gospo Eithné? Taj... vještac?«

»Blizak. Iako to on sâm ne zna. Vрати se u Col Serrai, Marijo Barring. Otiđi k njemu. I učini to za što te zamoli.«

U maloj su kotlini zašuštali suharci, prasnula je grančica. Odjeknulo je glasno i srdito svrakino »ček-ček«, zebe su prhnule uvis, trepereći bijelim repićima. Milva je suspregnula dah. Napokon.

Ček-ček, zazvala je svraka. Ček-ček-ček. Opet je krcnula grančica.

Milva je popravila istrošeni, do sjaja izlizani kožni štitnik na lijevoj podlaktici, umetnula zaglavak u petlju sigurnosne vezice pričvršćene za rukohvat. Iz plosnatog tobolca na bedru izvukla je strijelu. Bez razmišljanja, iz navike, provjerila joj je oštrinu vrška i zaperke. Strijele je kupovala po sajmovima — odabirući prosječno jednu od deset ponuđenih — ali pera im je uvijek postavljala sama. Većina gotovih strijela koje su se prodavale imala je prekratka perca postavljena ravno duž tijela, a Milva je koristila isključivo strijele spiralno postavljenih pera, ne kraćima od pet cola.

Stavila je strijelu na tetivu i zagledala se u izlaz iz malene kotline, u zelenu mrlju česmine s grozdovima crvenih bobica.

Zebe nisu odletjele predaleko, ponovo su zacvrkutale. Dođi, kozice, pomislila je Milva, podižući i napinjući luk. Dođi. Spremna sam.

Ali srne su pošle tjesnacem, prema baruštini i izvorima što su punili potočice koji su utjecali u Traku. Iz kotline

je izašao kozorog. Lijep, odoka teži od četrdeset funti. Podignuo je glavu, strignuo ušima, potom se okrenuo prema grmlju, čupnuo listiće.

Stao je povoljno — okrenut stražnjim dijelom. Da nije bilo debla koje joj je zaklanjalo cilj, Milva bi odapela bez razmišljanja. Čak i da ga zgodi u trbuh, šiljak bi ga probio i dosegnuo srce, jetra ili pluća. Zgodivši ga u but, razderao bi arteriju, životinja bi isto morala ubrzo pasti. Čekala je ne otpuštajući tetivu.

Kozorog je ponovo podignuo glavu, zakoračio naprijed, izašao iza debla — i iznenada se blago okrenuo prednjim dijelom. Milva, držeći strijelu u punoj napetosti, opsovala je u sebi. Hitac sprijeda bio je nesiguran — umjesto u pluća, vršak je mogao pogoditi trbuh. Čekala je, susprežući dah, osjećajući krajičkom usana slani okus tetive. Bila je to još jedna velika, štoviše neprocjenjiva odlika njezina luka — da je koristila teže ili manje pomno napravljeno oružje, ne bi ga uspjela tako dugo držati napetog, ne riskirajući zamor ruke i smanjenu preciznost hitca.

Kozorog je srećom pognuo glavu, čupnuo trave što su virile iz mahovine i okrenuo se bokom. Milva je mirno odahnula, nanišaniła prsa i delikatno otpustila tetivu iz prstiju.

No nije začula očekivano pucanje rebra pogođenog šiljkom. Kozorog je poskočio uvis, ritnuo se i nestao uz pratnju pucketanja suhih grana i šuma razbacanog lišća.

Nekoliko otkucaja srca Milva je stajala nepomično, okamenjena poput mramornog kipa šumske božice. Tek kada su svi zvukovi utihnuli, odvojila je desnu ruku od obraza i spustila luk. Zabilježivši u sjećanju put kojim je životinja pobjegla, spokojno je sjela, oslonila se leđima o deblo. Bila je iskusna lovkinja, odmalena se bavila krivolovom po gospodskim šumama, prvu je srnu oborila s jedanaest godina, prvog srndaća s četrnaest parožaka — izvanredno sretan lovački znamen — na svoj četrnaesti

rođendan. A iskustvo ju je naučilo da s potjerom za nastrijeljenom životinjom ne treba nikada žuriti. Ako je pogodila dobro, kozorog je morao pasti ne dalje od dvjesto koraka od izlaza iz kotline. Ako je pogodila lošije — a u načelu nije dopuštala takvu mogućnost — žurba je mogla stvar samo pogoršati. Loše pogođena ranjena životinja, ako ju se ne uznemirava, nakon paničnoga bijega uspori i ide korakom. Progonjena i plašena životinja vratolomno juri i ne usporava ni iza sedam gora.

Imala je najmanje pola sata. Turnula je u zube otkinutu vlat trave i ponovo se zamislila. Sjećala se.

Kada se nakon dvanaest dana vratila u Brokilon, vještac je već hodao. Blago je šepao i neznatno vukao nogu, ali je hodao. Milva se nije začudila — znala je za čudesna ljekovita svojstva šumske vode i biljke zvane conyhaela. Znala je i za Aglaïsino umijeće, nije jednom svjedočila munjevitom ozdravljenju ranjenih drijada. A glasine o nevjerojatnoj otpornosti i izdržljivosti vještaca također očito nisu bile isisane iz prsta.

Nije pošla u Col Serrai odmah po dolasku, iako su joj drijade napominjale da je Gwynbleidd nestrpljivo iščekivao njezin povratak. Namjerno je otezala, i dalje je bila nezadovoljna misijom koja joj je bila namijenjena i htjela je to pokazati. Otpratila je u tabor vilenjake iz dovedenog odreda Vjeverica. Naširoko je izvijestila o događajima na putu, upozorila drijade na blokadu granice na Traci koju pripremaju ljudi. Tek kada su je podsjetile i po treći put, Milva se okupala, presvukla i poslala vješcu.

Čekao ju je na rubu poljane, ondje gdje su rasli cedrovi. Hodao je, s vremena na vrijeme sjedao, energično se uspravljao. Aglaïs mu je očito propisala vježbe.

»Kakve su vijesti?« upitao je odmah nakon pozdrava. Hladnoća u njegovu glasu nije ju prevarila.

»Čini se da rat ide kraju«, odvrtila je, slegnuvši ramenima. »Nilfgaard je, pričaju, gadno potukao Lyriju i

Aedirn. Verden se predao, a kralj Temerije dogovorio s nilfgaardskim carem. A vilenjaci su u Dolini cvijeća utemeljili vlastito kraljevstvo. No Scoia'tael iz Temerije i Redanije nisu se prebacili onamo. I dalje se tuku...«

»Nisam na to mislio.«

»Nisi?« hinila je čuđenje. »A, istina. Da, svratila sam u Dorian, kako si zamolio, iako je valjalo prijeći dobar komad puta. A njihove su ceste pogibeljne...«

Zastala je, protegnula se. Ovaj put je nije požurivao.

»Je li ti taj Codringher«, upitala je napokon, »kojega si mi naložio posjetiti, bio prijatelj?«

Vještac nije ni trepnuo, ali je Milva znala da je smjesta shvatio.

»Ne. Nije bio.«

»To je dobro«, nastavila je otvoreno. »Jer više nije među živima. Izgorio je skupa sa svojim sjedištem, ostali su samo dimnjak i pola pročelja. Cijeli Dorian bruji od glasina. Jedni pričaju da se taj Codringher bavio crnom magijom i da je spravljaio otrove, da je sklopio pakt s vragom, pa ga je đavolji oganj i progutao. Drugi pričaju da je gurnuo nos i prste u krivu rupu, kako je i inače običavao. A nekome se to nije svidjelo te ga je naprosto smaknuo i podmetnuo požar da skrije tragove. A što ti misliš?«

Nije dočekala ni odgovor, ni emocije na posivjelu licu. Stoga je nastavila, ne odustajući od zlobnog i arogantnog tona.

»Zanimljivo je da su se taj požar i pogibija toga Codringhera na prvi srpanjski mlađak točno poklopili sa strkom na otoku Thanedd. Kao da se netko dosjetio da baš Codringher nešto zna o neredu i da će ga se pitati za pojedinosti. Kao da mu je netko htio na vrijeme zauvijek začepiti labrnje, odsjeći mu jezik. Što kažeš na to? Ha, vidim da nećeš ništa reći. Nisi baš razgovorljiv! Onda ću ja reći tebi: opasni su ti tvoji posli, ta tvoja uhođenja i

raspitivanja. Možda netko želi uz Codringhera začepiti usta i uši i nekome drugome. Tako si mislim.«

»Oprosti mi«, rekao je tren poslije. »Imaš pravo. Izložio sam te. To je bila i odviše pogibeljna zadaća za...«

»Za ženu, ha?« Trgnula je glavom, ostrim pokretom zabacila preko ramena još mokru kosu. »To si htio reći? Našao se kavalir! Utuvi si u glavu da premda moram čučnuti da se popišam, kabanica mi je podstavljena vučjim, a ne zečjim krznom! Ne govori mi da sam kukavica, jer me ne poznaješ.«

»Poznajem«, rekao je tiho i mirno, ne reagirajući na njezinu srdžbu i podignuti glas. »Ti si Milva. Dovodiš u Brokilon Vjeverice, probijajući se kroz obruče. Tvoja mi je hrabrost poznata. Ali ja sam te lakomisleno i sebično izložio...«

»Glup si!« oštro ga je prekinula. »Brini se za sebe, ne za mene. Za djevušku brini!«

Podrugljivo se nasmiješila. Jer ovaj mu se put lice promijenilo. Namjerno je šutjela, čekala je daljnja pitanja.

»Što si saznala?« upitao je napokon. »I od koga?«

»Ti si imao svoga Codringhera«, prasnula je, ponosito dižući glavu, »a ja imam svoje znance. Takve što imaju bistre oči i uši.«

»Govori. Molim te, Milva.«

»Nakon nereda na Thaneddu«, počela je zastavši na tren, »zakuhalo je posvuda. Počeo je lov na izdajice. Osobito na te čarobnjake koji su stali uz Nilfgaard, kao i na njihove pouzdanike. Neki su uhvaćeni. Drugi su nestali, kao da su isparili. Ne treba velike pameti da bi se pogodilo kamo su umaknuli, pod čija su se krila sklonili. Ali nije se lovilo samo čarobnjake i izdajice. U rebeliji na Thaneddu pobunjenim je čarobnjacima pomogao odred Vjeverica pod zapovjedništvom glasovitog Faoiltiarne. Traže ga. Izdana je zapovijed da se svaki uhvaćeni vi-lenjak stavi na muke i ispita o Faoiltiarnijevu odredu.«

»Tko je taj Faoiltiarna?«

»Vilenjak, Scoia'tael. Zamjerio se ljudima kao malo-koji. Raspisana je velika nagrada za njegovu glavu. Ali ne traže samo njega. Traže i nekakvog nilfgaardskog viteza koji je onomad bio na Thaneddu. I još...«

»Govori.«

»*An'givar* se raspituju za vješca zvanog Geralt iz Rivije. I za djevušku zvanu Cirilla. Naloženo je da se to dvoje uhvate živi. Najstrože je zapovjedbano da uhvaćenima ne smije pasti ni vlas s glave, ne smije se otkinuti gumb s haljine. Ha! Mora da si drag njihovim srcima kada se tako brinu za tvoje zdravlje...«

Prekinula je ugledavši izraz njegova lica s kojega je naglo iščeznuo neljudski mir. Shvatila je da ga, unatoč nastojanju, nije uspjela uplašiti. Barem ne za njegovu vlastitu kožu. Neočekivano je osjetila stid.

»No, ta im je potjera uzaludan posao«, rekla je blaže, ali i dalje s lagano podrugljivim smiješkom na usnama. »Ti si u Brokilonu siguran. A ni djevojke se neće žive dočepati. Kada su na Thaneddu prekopali razvaline te čarobne kule što se srušila... Hej, što ti je?«

Vještac je zateturao, naslonio se na cedar, teško sjeo pod stablo. Milva je odskočila, užasnuta bljedilom koje mu je odjednom prekrilo lice.

»Aglaiš! Sirssa! Fauve! K meni, brzo! Dodavola, kao da mu je došlo umirati! Hej, ti!«

»Nemoj ih zvati... Nije mi ništa... Govori. Hoću znati...«

Milva je iznenada shvatila.

»U razvalinama nisu ništa pronašli!« uzviknula je osjećajući da i ona blijedi. »Ništa! Iako su pregledali svaki kamen i bacali čine, nisu pronašli...«

Obrisala je znoj s obrve, pokretom ruke zaustavila drijade koje su stizale trčeći. Uхватила je posjednutoga

vješca za ramena, sagnula se nad njega tako da joj je duga svijetla kosa pala na njegovo pobijeljelo lice.

»Pogrešno si shvatio«, ponavljala je brzo, nezgrapno, s naporom pronalazeći riječi u bujici koja joj je navirala na usne. »Htjela sam samo reći da... Nisi me dobro razumio. Jer ja... Ma odakle sam mogla znati da ti toliko... Nisam htjela tako. Samo sam htjela reći da djevojka... Da je neće pronaći, jer je iščezla bez traga, kad i ti čarobnjaci... Oprosti mi.«

Nije odgovorio. Gledao je u stranu. Milva je zagrizla usne, stisnula šake.

»Za tri dana odlazim iz Brokilonu«, rekla je blago nakon duge, vrlo duge šutnje. »Neka se samo mjesec smanji, neka se noći samo malo smrače. Za deset ću se dana vratiti, možda i prije. Odmah nakon Lamnasa, u prvim danim kolovoza. Ne brini se. Prevrnut ću i zemlju i nebo i sve ću doznati. Ako itko zna nešto o toj gospodici, doznat ćeš i ti.«

»Hvala ti, Milva.«

»Za deset dana... Gwynbleidde.«

»Geralt«, pružio je dlan. Stegnula ga je bez razmišljanja. Vrlo čvrsto.

»Maria Barring.«

Kimanjem glave i sjenkom osmijeha zahvalio joj je za iskrenost, znala je da je razumio njezinu vrijednost.

»Budi oprezna, molim te. Kada budeš postavljala pitanja, pazi kome ih postavljaš.«

»Ne brini se za mene.«

»Tvoji informatori... Vjeruješ im?«

»Ja nikome ne vjerujem.«

»Vještac je u Brokilonu. Kod drijada.«

»To sam i pretpostavljao.« Dijkstra je prekrizio ruke na prsima. »Ali je dobro da se to potvrdilo.«

Nakratko je šutio. Lennep je obliznuo usne. Čekao je.

»Dobro je da se potvrdilo«, ponovio je šef tajnih službi kraljevine Redanije, zamišljen, kao da govori za sebe. »Uvijek je bolje biti siguran. Eh, kada bi se još pokazalo da je s njime i Yennefer... Čarobnica nije s njim, Lennepe?«

»Molim?« Uhoda se trgnuo. »Ne, presvijetli. Nije. Što zapovijedate? Ako ga želite živog, dovatit ću ga iz Brokilonu. Ako vam je pak draži mrtav...«

»Lennepe«, Dijkstra je na agenta podignuo svoje hladne, svjetloplave oči, »nemoj biti odviše revan. U našem se fahu pretjerana revnost nikada ne isplati. A uvijek je sumnjiva.«

»Gospodine«, Lennep je blago problijedio, »ja sam samo...«

»Znam. Ti si samo pitao što zapovijedam. Zapovijedam da vješca pustiš na miru.«

»Na zapovijed. A što s Milvom?«

»I nju pusti na miru. Zasad.«

»Na zapovijed. Mogu li otići?«

»Možeš.«

Agent je izašao, oprezno i tiho zatvarajući za sobom hrastova vrata odaje. Dijkstra je dugo šutio, zagledan u zemljovide, listine, dojave, zapisnike preslušavanja i smrtnu presudu nagomilane na stolu.

»Ori.«

Tajnik je podignuo glavu, nakašljao se. Šutio je.

»Vještac je u Brokilonu.«

Ori je ponovo hraknuo, nagonski pogledavši pod stol, prema šefovim nogama. Dijkstra je zamijetio pogled.

»Tako je. To mu neću zaboraviti«, zarežao je. »Dva tjedna nisam zbog njega mogao hodati. Ponizio sam se pred Filippom, morajući cviliti kao pseto i moliti je za proklete čarolije, jer bih inače i danas hramao. Što mogu,

sâm sam si kriv, nisam ga dobro procijenio. Najgore je što mu sada ne mogu uzvratiti, isprašiti mu tu vještačku kožu! Sâm nemam vremena, a ne mogu koristiti svoje ljude u privatne svrhe! Nije li tako, Ori, da ne mogu?»

»Kah, kah...«

»Ne nakašljavaj se. Znam. Ah, dođavola, kako ta vlast mami! Kako dovodi u napast da se poslužiš njome! Kako je lako zaboraviti se kada je imaš! Ali zaboraviš li se samo jednom, više nema kraja... Je li Filippa Eilhart još uvijek u Montecalvu?»

»Jest.«

»Uzmi pero i crnilo. Izdiktirat ću ti pismo za nju. Piši... Prokleta bilo, ne mogu se usredotočiti. Kakva je to grozna dreka, Ori? Što se događa ondje na trgu?»

»Dijaci kamenuju rezidenciju nilfgaardskoga veleposlanika. Platili smo im za to, kah, kah, čini mi se.«

»Aha. Dobro. Zatvori prozor. Sutra neka dijaci odu kamenovati filijalu banke patuljka Giancardija. Odbio mi je otkriti račune.«

»Giancardi je, kah, kah, uplatio znatnu svotu za ratni fond.«

»Ha. Neka onda kamenuju banke koje nisu uplatile.«

»Sve su uplatile.«

»Ah, dosadan si, Ori. Piši, kažem. Voljena Fil, sunce mojih... Kvragu, stalno se zaboravljam. Uzmi novi arak. Spreman?»

»Jesam, kah, kah.«

»Draga Filippo. Gospa Triss Merigold sigurno se brine za vješca, kojega je teleportirala s Thanedda u Brokilon, učinivši to u potaji, čak i preda mnom, što me silno zaboljelo. Umiri je. Vještac je dobro. Čak je već počeo iz Brokilona slati emisarke sa zadaćom da potraže kraljevenu Cirillu, stvorenje koje Te toliko zanima. Naš prijatelj Geralt očito ne zna da je Cirilla u Nilfgaardu, gdje se

priprema za vjenčanje s carem Emhyrom. Stalo mi je da vještac ostane mirno sjediti u Brokilonu, pa ću se potruditi da ta vijest dopre do njega. Jesi li napisao?»

»Kah, kah, dopre do njega.«

»Novi odlomak. Pitam se... Ori, otreši pero, dođavola! Pišemo Filippi, ne krunskom vijeću, pismo treba lijepo izgledati! Novi odlomak. Pitam se zašto vještac ne traži kontakt s Yennefer. Ne želim vjerovati da se taj afekt, koji je graničio s opsesijom, tako iznenada ugasio, neovisno o političkoj opciji njegova ideala. S druge strane, kada bi Yennefer bila ta koja je Cirillu dobavila Emhyru i da za to postoje dokazi, rado bih izveo da dospiju vješću u ruke. Problem bi se riješio sam, siguran sam u to, a vjerolomna crnokosa ljepotica ne bi bila ni časka sigurna. Vještac ne voli kada netko dira njegovu djevojčicu, Artaud Terranova se u to savršeno uvjerio na Thaneddu. Htio bih vjerovati, Fil, da nemaš dokaza za Yenneferinu izdaju i da ne znaš gdje se krije. Jako bi me boljelo kada bi se pokazalo da je to još jedna tajna koju skrivaš od mene. Ja pred Tobom nemam tajni... Čemu se ti smiješ, Ori?»

»Ničemu, kah, kah.«

»Piši! Ja nemam pred tobom tajni, Fil, i računam s uzajamnošću. Ostajem s dubokim poštovanjem, et cetera, et cetera. Daj da potpišem.«

Ori Reuven je posuo pismo pijeskom. Dijkstra se raskomotio u stolcu, zavrtio mlinac palcima ruku prekrivenih na trbuhu.

»Ta Milva, koju vještac šalje u izvide«, započeo je. »Što mi možeš reći o njoj?»

»Bavi se, kah, kah«, nakašljao se tajnik, »prebacivanjem u Brokilon skupina Scoia'taela koje su razbile temerijske vojske. Izvodi vilenjake iz okruženja i neprijateljskih obruča, omogućavajući im odmor i ponovno formiranje u borbene odrede...«

»Nemoj me častiti općepoznatim stvarima«, prekinuo ga je Dijkstra. »Milvina mi je aktivnost poznata,

kanim je uostalom iskoristiti. Da nije tako, odavno bih je već bacio u ralje Temercima. Što mi možeš reći o njoj samoj? O Milvi kao takvoj?»

»Potječe, kako mi se čini, iz neke seoske zabiti u Gornjem Soddenu. Zapravo se zove Maria Barring. Milva joj je nadimak koji su joj dale drijade. U Prvotnom Govoru znači...«

»Lunja«, presjekao je Dijkstra. »Znam.«

»Njezini su odvajkada lovci. Šumski ljudi, bliski sa škanjcima, lunjama. Kada je sina staroga Barringa zgazio los, stari je šumskome zanatu podučio kćer. Kada je umro, majka se ponovo udala. Kah, kah... Maria se nije slagala s očuhom, pa je pobjegla od kuće. Imala je tada, kako mi se čini, šesnaest godina. Otputila se na sjever, živjela od lova, ali barunovi joj šumari nisu dali živjeti, vrebali su je i progonili kao životinju. Pa je počela s krivolovom u Brokilonu i ondje su je, kah, kah, zgrabile drijade.«

»I prigrllile ju umjesto da je ubiju«, progundao je Dijkstra. »Prihvatile su je kao svoju... A ona im se odužila. Sklopila je pakt s brokilonskom Vješticom, sa starom Srebrnookom Eithné. Maria Barring je mrtva, živjela Milva... Koliko je ekspedicija organizirala prije no što su se ti u Verdenu i Keracku zbrojili? Tri?«

»Kah, kah... Četiri, kako mi se čini...« Oriju Reuvenu se uvijek nešto činilo, iako mu je pamćenje bilo nepogrešivo. »Bilo je toga sve skupa oko stotinu ljudi, tih najzagriženijih lovaca na skalpove rusalki. A dugo nisu shvaćali, jer bi Milva povremeno nekoga iznijela na vlastitim leđima iz krvoprolića, i spašeni bi njezino junaštvo uzdizao u nebesa. Tek se četvrti put, u Verdenu, kako mi se čini, netko lupio po čelu. Kako to, odjednom su pospajali, kah, kah, da vodička koja vodi ljude na rusalke, svaki put preživi? I ispalo je da vodička vodi, ali u zamku, ravno pod strijele drijada što čekaju u zasjedi...«

Dijkstra je odmaknuo zapisnike preslušavanja na rub stola jer mu se učinilo da pergament i dalje vonja na mučionicu.

»I tada je«, domislio se, »Milva nestala u Brokilonu kao neki zlatni sanak. Ali u Verdenu je i danas teško pronaći dragovoljce za pohod na drijade. Stara Eithné i mlada Lunja napravile su valjanu selekciju. I oni se usuđuju tvrditi da je provokacija naš ljudski izum. A možda...«

»Kah, kah?« nakašljao se Ori Reuven, začuđen prekinutom rečenicom i produženom šefovom šutnjom.

»Možda su na kraju i počeli učiti od nas«, završio je hladno špijun, promatrajući dojave, zapisnike preslušavanja i smrtne presude.

Ne zamijetivši nigdje krv, Milva se uznemirila. Odjednom se prisjetila da je kozorog u trenutku odapinjanja strijele zakoračio. Zakoračio je ili htio zakoračiti — izlazilo je na isto. Pomaknuo se i strijela ga je mogla pogoditi u trbuh. Milva je opsovala. Strijela u trbuh, prokletstvo i sramota za lovca! Peh! Puj, puj, vrazi ga odnijeli!

Brzo je potrčala do padine kotline, pažljivo se osvrćući među kupinama, mahovinom i paprati. Tražila je strijelu. Opremljena vrškom s četiri oštrice koje su bile naoštrene tako da su brijale dlake s podlaktice, ispaljena s razdaljine od pedeset koraka, strijela je morala kozoroga probiti naskroz.

Uočila ju je, pronašla i s olakšanjem odahnula, triput pljunula za sreću. Nepotrebno se bojala, štoviše, bilo je bolje no što je pretpostavljala. Strijela nije bila oblijepljena ljepljivim i smrdljivim sadržajem želuca. Nije nosila ni tragove svijetle i pjenaste krvi iz pluća. Tijelo strijele bilo je cijelo prekriveno tamnim, bogatim crvenilom. Vršak je probio srce. Milva se nije morala prikradati ni prilaziti, nije ju čekala duga hodnja za tragovima. Kozorog je bez svake sumnje ležao mrtav u šipražju, ne dalje od sto koraka od proplanka, na mjestu koje će joj pokazati krv. A pogođen u srce, kozorog je morao nakon nekoliko skokova prokrvariti, pa je znala da će trag pronaći s lakoćom.

Nakon deset koraka pronašla je trag, produžila za njim, ponovno utonuvši u misli i uspomene.

Održala je obećanje dano vješcu. Vratila se u Brokilon čak i prije no što je obećala, pet dana nakon Svetkovine žetve, pet dana nakon mlađaka, kojim kod ljudi započinje mjesec kolovoz, a kod vilenjaka Lammas, sedmi, pretposljednji *savaed* godine.

Preko Trake se prebacila u zoru, ona s pet vilenjaka. Odred koji je vodila brojio je isprva devet konjanika, ali su ih najamnici iz Bruggea cijelo vrijeme slijedili, a tri zastanka prije rijeke skočili im za vrat, pritisnuli ih, odustali tek uz Traku kada se u izmaglicama svitanja na desnoj obali pojavio Brokilon. Najamnici su se bojali Brokilona. To ih je spasilo. Iscrpljene, izranjene. I ne sve.

Imala je za vješca vijesti, ali bila je uvjerena da je Gwynbleidd još uvijek u Col Serrai. Kanila je otići do njega tek oko podneva, nakon što se valjano ispava. Začudila se kada je iznenada iz magle izronio kao duh. Bez riječi je sjeo do nje, gledajući kako si prostire ležaj, polaže gunj na gomilu granja.

»Bome se žuriš«, rekla je prijekorno. »Vješče, padam s nogu. Dan i noć u sedlu, stražnjicu ne osjećam, a promočena sam do pupka jer smo se u zoru kao vuci probijali kroz riječne vrbike...«

»Molim te. Jesi nešto doznala?«

»Doznala sam«, frknula je, razvezujući i izuvajući promočene čizme koje su se opirale. »Bez previše muke, jer o tome se puno priča. Da je ta tvoja gospođica takva persona, to mi nisi rekao! Mislila sam, tvoja pastorka, nekakva žgoljavica, sirota koju je sudbina pokarala. A tu: cINTRIJSKA kraljevna! Ha! A možda si i ti preruseni kraljević?«

»Govori, molim te.«

»Kraljevi je se više neće dočepati jer je ta tvoja Cirilla, kako se pokazalo, s Thanedda utekla ravno u Nilfgaard,

sigurno skupa s tim čarobnjacima koji su izdali. A u Nilfgaardu ju je car Emhyr primio s pompom. I znaš što? Navodno se kani njome oženiti. A sada mi daj da preдахnem. Budeš li htio, popričat ćemo kada se naspavam.»

Vještac je šutio. Milva je povješala mokre obojke po rašljastoj grani, tako da ih zatekne izlazeće sunce, povukla je kopču pojasa.

»Svući se hoću«, progundala je. »Što još čekaš? Sretnijim se vijestima valjda nisi mogao nadati? Ništa ti više ne prijeti, nitko za tebe ne pita, špijuni su se prestali tobom baviti. A tvoja je cura umaknula kraljevima, bit će carica...«

»Vijest je pouzdana?«

»Ništa nije pouzdano«, zijevnula je, sjela na ležaj, »osim možda da sunašce svakoga dana putuje od istoka na zapad. Ali za nilfgaardskoga cara i kraljevnju iz Cintre, mora da je istina to što pričaju. Puno se o tome govori.«

»Odakle ta iznenadna slava?«

»Kao da ne znaš! Pa ona Emhyru u miraz zemlje donosi! Ne samo Cintru, s ove strane Jaruge isto! Ha, pa bit će i moja gospodarica, jer ja sam iz Gornjega Soddena, a cijeli je Sodden, pokazalo se, njezino leno! Fuj, kada u njezinoj šumi oborim jelenče, i uhvate me, po njezinoj bi me zapovijedi mogli objesiti... Oh, šugava li svijeta! Proketo bilo, oči mi se same sklapaju...«

»Još samo jedno pitanje. Od tih čarobnica... To jest, od tih čarobnjaka koji su izdali, je li koji uhvaćen?«

»Nije. Ali si je jedna magičarka, pričaju, oduzela život. Ubrzo nakon što je pao Vengeberg, a kaedwenske trupe ušle u Aedirn. Zacijelo zbog grižnje savjesti ili od straha pred kaznom...«

»U odredu koji si dovela bilo je konja bez jahača. Hoće li mi vilenjaci dati kojeg?«

»Aha, žuri ti se na put«, progundala je, obavijajući se gunjem. »Mislim da i znam kamo...«

Ušutjela je, začuđena izrazom njegova lica. Odjednom je shvatila da vijest koju je donijela nije uopće sretna. Odjednom je pojmla da ne razumije ništa, ama baš ništa. Odjednom, neočekivano, iznenada, osjetila je želju da sjedne kraj njega, zaspe ga pitanjima, sasluša ga, dozna, možda ga i nečim posavjetuje... Snažno je zglavkom protrljala krajičak oka. Iscrpljena sam, pomislila je, smrt mi je cijele noći gazila po petama. Moram predahnuti. Što me se uostalom tiču njegove tuge i brige? Što me se on tiče? I ta cura? Đavo da ih nosi, i nju, i njega! Prokletu bilo, san me zbog svega toga ostavio...

Vještac je ustao.

»Dat će mi konja?« ponovio je.

»Uzmi kojega hoćeš«, rekla je tren kasnije. »No vi-lenjacima bolje nemoj izlaziti na oči. Isprašili su nas na prijelazu, krvi nam pustili... Samo vranca ne diraj, jer vranac je moj... Što još čekaš?«

»Hvala ti na pomoći. Na svemu.«

Nije odgovorila.

»Dugujem ti. Kako ću ti uzvratiti?«

»Kako? Tako da se napokon pokupiš«, proderala se, podižući se na laktu i silovito potežući pokrivač. »Ja... Ja se moram naspavati! Uzmi konja... I putuj. U Nilfgaard, u pakao, do sto bjesova, meni je svejedno! Odlazi! Ostavi me na miru!«

»Dug ću ti vratiti«, rekao je tiho. »Neću zaboraviti. Možda se jednom dogodi da i tebi zatreba pomoć. Potpora. Ruka. Vikni tada, vikni u noć. I ja ću doći.«

Kozorog je ležao na rubu obronka, natopljenog brojnim izvorima, gusto obraslog s bujadi, ispružen, staklenim okom zagledan u nebo. Milva je vidjela velika kliješta zabodena u njegov svjetložučkasti trbuh.

»Morat ćete si potražiti drugu krv, gamadi«, progundala je, zavrćući rukave i vadeći nož. »Jer ova se već gruš.«

Vještini i brzom pokretom prerezala je kožu od prsne kosti pa sve do anusa, spretno vodeći oštricu pored genitalija. Oprezno je razdvojila slojeve masti, ugruvala ruku do lakta, odsjekla grkljan, izvukla iznutrice na vrh. Razrezala je želudac i žučni mjehur u potrazi za bezoarima. U čarobna svojstva bezoara nije vjerovala, ali nije manjkalo glupana koji su vjerovali i plaćali.

Podigla je kozoroga i položila ga na obližnje deblo, rastvorenim trbuhom prema zemlji da krv može istjecati. Obrisala je ruke stručkom paprati.

Sjela je pored lovine.

»Opsjednuti, mahnuti vješće«, rekla je tiho, zagledana u krošnje brokilonskih borova koje su visjele sto stopa nad njom. »Krećeš u Nilfgaard po svoju djevušku. Krećeš na kraj svijeta koji plamti u vatri i čak ne pomišljaš na to da se opskrbiš provijantom. Znam da imaš za koga živjeti. Ali imaš li od čega?«

Borovi, jasna stvar, nisu komentirali i nisu prekidali monolog.

»Nekako si mislim«, nastavila je Milva, čisteći nožem krv ispod noktiju, »da nemaš nikakvih šansi vratiti tu svoju gospodičnu. Nećeš uspjeti doći ne samo do Nilfgarda, nego čak ni do Jaruge. Nekako si mislim da nećeš dospjeti čak ni do Soddena. Nekako si mislim da ti je smrt suđena. Upisana je na tvoju tvrdoglavu glavurdu, viri iz tvojih opakih očiju. Dostići će te smrt, ljudi vješće, brzo će te se dočepati. No, ali zahvaljujući ovome kozliču, barem to neće biti smrt od gladi. A i to je valjda nešto. Mislim si.«

Ugledavši nilfgaardskoga veleposlanika na ulazu sale za audijencije, Dijkstra je krišom uzdahnuo. Shilard Fitz-Oesterlen, poklisar cara Emhyra var Emreisa, običavao je razgovore voditi na diplomatskom jeziku i obožavao upletati u rečenice pompozne jezične nakarade, razumljive

samo diplomatima i znanstvenicima. Dijkstra je studirao na Oxenfurtskoj akademiji i premda nije stekao naslov magistra, znao je osnove napuhanog univerzitetskog žargona. No nije se njime rado služio, jer u dubini duše nije podnosio pompu ni sve oblike preuzetnog ceremonijala.

»Dobrodošli, ekscelencijo.«

»Gospodine grofe«, naklonio se ceremonijalno Shilard Fitz-Oesterlen. »Ah, izvolite me ispričati, molim vas. Možda bih trebao reći: ilustrissime kneže? Presvjetli regente? Vaša visosti državni tajniče? Časti mi, vaše blagorođe, najviši naslovi tako dažde po vama da uistinu ne znam kako bih vas trebao titulirati a da ne povrijedim protokol.«

»Bit će najbolje ›vaša kraljevska milosti‹«, skromno je odvratio Dijkstra. »Tà uostalom znate, ekscelencijo, da je dvor taj koji čini kralja. A nije vam nepoznata ni činjenica da kada ja uzviknem: ›Poskočite!‹, tretogorski dvor pita: ›Koliko visoko?‹«

Ambasador je znao da Dijkstra pretjeruje, ali ne baš previše. Kraljević Radowid bio je maloljetan, kraljica Hedwig pogođena tragičnom smrću muža, aristokracija zastrašena, og lupavljena, posvađana i podijeljena na frakcije. U Redaniji je zapravo vlast držao Dijkstra. Dijkstra bi bez muke mogao steći svaku počast koju poželi. Ali Dijkstra nije želio ni jednu.

»Vaše me blagorođe izvoljelo pozvati«, rekao je nakon stanke veleposlanik. »Zaobišavši ministra vanjskih poslova. Čemu da pripišem tu čast?«

»Ministar je«, Dijkstra je podignuo pogled prema stropu dvorane, »odstupio s dužnosti iz zdravstvenih razloga.«

Veleposlanik je ozbiljno kimnuo glavom. Dobro je znao da je ministar vanjskih poslova završio u tamnici, a kako je bio kukavica i idiot, nedvojbeno je Dijkstra priznao sve o svojim šurovanjima s nilfgaardskom obavještajnom

službom već dok su mu prije preslušavanja pokazivali krvničke alate. Znao je da je mreža koju su ustrojili agenti Vattiera de Rideauxa, šefa carske tajne službe, razbucana, te da Dijkstra drži sve konce. Znao je također da ti konci vode ravno i do njegove osobe. Ali njegovu je osobu štitio imunitet, a obveze su ga prisiljavale da igru odigra do samoga kraja. Osobito nakon čudnih, šifriranih instrukcija koje su nedavno veleposlanstvu poslali Vattier i koroner Stefan Skellen, carski agent za posebne zadaće.

»Budući da nasljednik još nije imenovan«, nastavio je Dijkstra, »zapala me nemila obveza da obavijestim vašu ekscelenciju kako ste postali persona non grata u kraljevstvu Redaniji.«

Veleposlanik se naklonio.

»Duboko žalim«, rekao je, »što difidencije koje će prouzročiti uzajamni opoziv ambasadora proizlaze iz stvari koje se izravno ne tiču ni kraljevstva Redanije, ni Nilfgaardskoga carstva. Carstvo nije poduzelo ni jedan neprijateljski korak protiv Redanije.«

»Osim blokade ušća Jaruge i Skelliškog otočja za naše brodove i robe. Osim naoružavanja i podupiranja bandi Scoia'taela.«

»To su insinuacije.«

»A koncentracija carskih vojski u Verdenu i u Cintri? Nasrtaji naoružanih bandi na Sodden i Brugge? Sodden i Brugge su temerski protektorati, a mi smo s Temerijom u savezu, ekscelencijo, pa su napadi na Temeriju i napadi na nas. Ostaju također pitanja koja se izravno tiču Redanije: pobuna na otoku Thaneddu i zločinački atentat na kralja Vizimira. I pitanje uloge koju je Carstvo odigralo u tim događajima.«

»*Quod attinet* incidenta na Thaneddu«, raširio je ruke veleposlanik, »nisam ovlašten za iznošenje mišljenja. Njegovom Carskom Visočanstvu Emhyru var Emraisu strane su kulise privatnih obračuna vaših čarobnjaka. Žalim zbog

činjenice da naši prosvjedi protiv promidžbe koja sugerira nešto drugo, ostaju bez rezultata. A koja se širi, usuđujem se primijetiti, ne bez potpore najviših vlasti kraljevstva Redanije.«

»Vaši prosvjedi iznenađuju i neizmjereno čude«, blago se nasmiješio Dijkstra. »Tâ car nimalo ne skriva činjenicu da na njegovu dvoru boravi cintrijska vojvotkinja dovedena baš s Thanedda.«

»Cirilla, kraljica Cintre«, ispravio ga je naglašeno Shilard Fitz-Oesterlen, »nije dovedena, već je u Carstvu zatražila azil. To nema ništa zajedničko s incidentom na Thaneddu.«

»Zbilja?«

»Incident na Thaneddu«, nastavio je veleposlanik kamenoga lica, »pobudio je carevu odbojnost. A mučki atentat koji je na kralja Vizimira izveo bezumnik, izazvao je njegovu iskrenu i živu abominaciju. Još veću pak abominaciju izaziva gnusna intriga koja se širi među općinstvom usuđujući se instigatore tih zločina tražiti u Carstvu.«

»Uhićenje stvarnih instigatora«, rekao je polagano Dijkstra, »okončat će intrigu, nadajmo se. A njihovo uhićenje i kažnjavanje pitanje je vremena.«

»*Justitia fundamentum regnorum*«, priznao je ozbiljno Shilard Fitz-Oesterlen. »*A crimen horribilis non potest non esse punibile*. Jamčim da i Njegovo Carsko Visočanstvo također želi da se to dogodi.«

»Ispunjenje te želje u carevoj je moći«, dobio je nehajno Dijkstra, prekriživši ruke na prsima. »Jedna od čelnica urote, Enid an Gleanna, donedavno čarobnica Francesca Findabair, carevom se milošću igra kraljice marionetske države vilenjaka u Dol Blathani.«

»Njegovo Carsko Visočanstvo«, ukočeno se naklonio veleposlanik, »ne može se miješati u pitanja Dol Blathane, nezavisnog kraljevstva koje su priznale sve susjedne države.«

»Ali ne i Redanija. Za Redaniju je Dol Blathana i dalje dio kraljevstva Aedirna. Iako ste skupa s vilenjacima i Kaedwenom rastavili Aedirn na komadiće, iako od Lyrije nije preostao ni *lapis super lapidem*, prerano brišete ta kraljevstva sa zemljovida svijeta. Prerano, ekscelencijo. No nije ni vrijeme, ni mjesto za raspravu o tome. Neka si Francesca Findabair zasad kraljuje, doći će vrijeme i za pravdu. A što je s ostalim pobunjenicima i organizatorima atentata na kralja Vizimira? Što je s Vilgefartzom iz Roggeveena, što je s Yennefer iz Vengerberga? Ima temelja za pomisao da su nakon propasti puča izbjegli u Nilfgaard.«

»Uvjeravam vas«, podignuo je glavu veleposlanik, »da nije tako. A da do toga i dođe, jamčim, kazna ih neće zaobići.«

»Nisu vama skrivili, pa nije na vama ni da ih kažnjavate. Iskrenost želje za pravdom, koja je ipak *fundamentum regnorum*, car Emhyr bi dokazao predajući zločince nama.«

»Vašemu se zahtjevu ne može odreći opravdanost«, priznao je Shilard Fitz-Oesterlen, hineći zabrinuti smiješak. »No te se osobe ne nalaze u Carstvu, to je *primo*. *Secundo*, čak da u njega i dospiju, postoji impediment. Ekstradicija se vrši na temelju presude koju u danom slučaju donosi Carsko vijeće. Uzmite u obzir, vaše blagorođe, da je redanijski raskid diplomatskih odnosa neprijateljski akt, a teško je računati da bi vijeće izglasalo ekstradiciju tražitelja azila ako tu ekstradiciju zahtijeva neprijateljska zemlja. Bio bi to slučaj bez presedana... Osim ako...«

»Ako što?«

»Ako bi se stvorio presedan.«

»Ne razumijem.«

»Ako bi kraljevstvo Redanija bilo spremno predati caru njegova podanika, ovdje uhićenog notornog zločinca, car i njegovo vijeće imali bi temelja da uzvrate tu gestu dobre volje.«

Dijkstra je dugo šutio, ostavljajući dojam da drijema ili razmišlja.

»O kome je riječ?«

»Prezime zločinca...« Ambasador je odigrao kao da se nastoji prisjetiti, na kraju je posegnuo po dokument u aktovku od safijana. »Oprostite, *memoria fragilis est...* Eto. Stanoviti Cahir Mawr Dyffryn aep Ceallach. Terete ga ozbiljne gravamine. Tražen je zbog ubojstva, dezerterstva, *raptus puellae*, nasilja, krađe i krivotvorenja dokumenata. Bježeći pred carevom srdžbom, pobjegao je preko granice.«

»U Redaniju? Odabrao je dalek put.«

»Vaše blagorođe«, blago se nasmiješio Shilard Fitz-Osten, »sigurno ne ograničava svoje zanimanje samo na Redaniju. Ni najmanje ne sumnjam da bi vaše blagorođe, ako bi taj zločinac bio uhićen u bilo kojem od udruženih kraljevstava, za to doznalo iz izvješća vaših brojnih... znanaca.«

»Kako ste rekli da se zove taj prijestupnik?«

»Cahir Mawr Dyffryn aep Ceallach.«

Dijkstra je dugo šutio, hineći da prebire po sjećanju.

»Ne«, rekao je napokon. »Nije uhićen nitko takvoga imena.«

»Uistinu?«

»Moja *memoria* ne biva *fragilis* u takvim stvarima. Žalim, ekscelencijo.«

»Ja također«, odvratio je ledeno Shilard Fitz-Oesterlen. »Osobito stoga što se u takvim uvjetima uzajamna ekstradicija zločinaca ne čini provedivom. Neću više dosađivati vašoj milosti. Želim vam zdravlja i uspjeha.«

»I ja vama. Zbogom, ekscelencijo.«

Veleposlanik je izašao, izvevši nekoliko složenih, ceremonijalnih naklona.

»Poljubi me u *sempiternum meam*, mudrijašu«, progundao je Dijkstra, prekriživši ruke na prsima. »Ori! Izlazi!«

Tajnik, crven od dugo suzdržavanog hrakanja i na-kašljavanja, izronio je iza zavjese.

»Je li Filippa i dalje u Montecalvu?«

»Da, kah, kah. S njom su gospe Laux-Antille, Merigold i Metz.«

»Za dan-dva bi mogao izbiti rat, granica na Jaruzi začas će planuti, a one su se zavukle u nekakav divlji zamak! Hvataj pero, piši. Ljubljena Fil... Dovraga!«

»Napisao sam: »Draga Filippo.«

»Dobro. Nastavi. Možda će Te zanimati da se čudak u kacigi s perima, koji je s Thanedda iščeznuo jednako tajnovito kako se i pojavio, zove Cahir Mawr Dyffryn i da je sin dvorskoga upravitelja Caellacha. Tu čudnu individu tražimo ne samo mi, već, kako se pokazalo, također službe Vattiera de Rideauxa te ljudi toga kurvinog sina...«

»Gospa Filippa, kah, kah, ne voli takve riječi. Napisao sam: »te ništarije.«

»Neka bude. Te ništarije Stefana Skellena. Znaš jednako dobro kao i ja, draga Fil, da Emhyrove obavještajne službe marno tragaju samo za tim agentima i emisarima za koje je Emhyr prisegnuo da će im poravnati rebra. Te koji su ga, umjesto da izvrše zapovijed i umru, izdali i zapovijed ostavili neizvršenom. Stvar stoga izgleda prilično čudno, jer smo bili uvjereni da se zapovijedi koje je imao taj Cahir odnose na hvatanje kraljevine Cirille i njezino dovođenje u Nilfgaard. Novi odlomak. Čudne, ali utemeljene dvojbe koje je taj slučaj pobudio u meni, te pomalo iznenađujuće ali ne i besmislene teorije koje imam, želio bih raspraviti s Tobom u četiri oka. S izrazima dubokoga štovanja et cetera, et cetera.«

Pošla je na jug, kamo je odjurio, najprije obalom Trake, preko Opeke, kasnije, prebacivši se preko rijeke, močvarnim usjecima, obraslima mekanim, svijetlozelenim tepihom mahovine. Pretpostavljala je da vještac, ne poznajući teren

tako dobro kao ona, neće riskirati prelazak na ljudsku obalu. Presijecajući veliki luk rijeke, ispupčen prema Brokilonu, imala je šansu da ga dostigne u okolini vodopada Ceann Treise. Jašući brzo i bez zastoja, mogla bi ga čak prestići.

Zubi nisu pogriješili zacvokotavši. Nebo se na jugu jako naoblačilo. Zrak se zgusnuo i otežao, komarci i obadi postali su iznimno nasrtljivi i dosadni.

Kada je izjahala na obalu, obraslu još uvijek zelenim lješnjakom i golom, tamnom pasjakovinom, osjetila je prisutnost. Nije čula. Osjetila je. Stoga je znala da su to vilenjaci.

Zaustavila je konja da ju strijelci sakriveni u gustišu mogu dobro promotriti. Suspregnula je i disanje. Nadajući se da nije naletjela na nagle.

Nad kozorogom prebačenim preko konjskih sapi brenčala je muha.

Šum. Tihi zvižduk. Zazviždala je odgovor. Scoia'tael su poput duhova izronili iz gustiša i Milva je tek tada slobodnije odahnula. Poznavala ih je. Pripadali su odredu Coinneacha Dé Rea.

»*Hael*«, rekla je, silazeći s konja. »*Que'ss va?*«

»*Ne'ss*«, odvratio je hladno vilenjak čijega se imena nije sjećala. »*Caemm*.«

Podalje, na proplanku, utaborili su se ostali. Bilo ih je najmanje tridesetero, više no što je brojio Coinneachov odred. Milva se začudila. U posljednje su se vrijeme odredi Vjeverica prije smanjivali, no rasli. Odredi koje je sretala u posljednje vrijeme bili su skupine okrvavljenih, grozničavih odrpanaca koji su se jedva održavali u sedlima i na nogama. Ovaj odred bio je drugačiji.

»*Cead, Coinneach*«, pozdravila je zapovjednika koji se približavao.

»*Ceadmil, sor'ca*.«

Sor'ca. Sestrica. Tako su je zvali ti s kojima je bila u prijateljstvu, kada su htjeli izraziti poštovanje i simpatiju.

I to, premda su bili puno, puno stariji od nje. Ispočetka je za vilenjake bila samo *Dh'oine*, čovjek. Kasnije, kada im je već redovito pomagala, govorili su za nju *Aen Woedbeanna*, »žena iz šume«. Još kasnije, upoznajući je bolje, nazivali su je, ugledavši se na drijade, Milva, Lunja. Njezino pravo ime, koje je otkrivala najboljim prijateljima, uzvraćajući slične geste s njihove strane, nije im odgovaralo — izgovarali su ga: »Mear'ya«, blago se mršteći, kao da ih asocira na nešto nelijepo. I odmah su prelazili na »sor'ca«.

»Kamo ste pošli?« Milva se pozornije osvrnula, ali i dalje nije opažala ranjene ni bolesne. »Na Osmu milju? U Brokilon?«

»Ne.«

Suzdržala se od daljnjih pitanja, i predobro ih je poznavala. Dostajalo joj je samo nekoliko pogleda na nepronična, usredotočena lica, na pretjeranu, demonstrativnu mirnoću kojom su sređivali opremu i oružje. Dostajao je samo jedan ozbiljan pogled u duboke, bezdane oči. Znala je da idu u bitku.

Od podneva se nebo mračilo, naoblačilo se.

»A kamo si ti pošla, sor'ca?« upitao je Coinneach, a potom bacio brzi pogled na kozoroga prebačenog preko konja, blago se nasmiješio.

»Na jug«, hladno mu je objasnila. »Prema Drieschotu.«

Vilenjak se prestao smiješiti.

»Po ljudskoj obali?«

»Barem do Ceann Treise.« Slegnula je ramenima. »Kod vodopada ću se sigurno vratiti na brokilonsku stranu, jer...«

Okrenula se, začuvši frktanje konja. Novi Scoia'tael priključivali su se ionako brojnom odredu. Te nove Milva je poznavala još bolje.

»Ciarane!« tiho je uzviknula, ne skrivajući iznenađenje. »Toruviei! Što ćete vi ovdje? Tek što sam vas dovela u Brokilon, a vi opet...«

»*Ess'creasa, sor'ca*«, rekao je ozbiljno Ciaran aep De-arbh. Zavoj koji je omatao vilenjakovu glavu bio je crven od krvi koja je curila.

»Moramo«, ponovila je za njim Toruviel, silazeći oprezno iz sedla da ne ozlijedi ruku u povelju. »Stigle su vijesti. Ne možemo čučati u Brokilonu kada je svaki luk važan.«

»Da sam znala«, napučila je usne, »ne bih se trudila oko vas. Ne bih izlagala glavu prelazeći.«

»Vijesti su stigle noćas«, tiho je objasnila Toruviel. »Nismo mogli... Ne možemo u takvom trenutku ostaviti svoju braću po oružju. Ne možemo, razumij to, *sor'ca*.«

Nebo je postajalo sve mračnije. Ovaj je put Milva jasno čula daleki grom.

»Ne idi na jug, *sor'ca*«, rekao je Coinneach Dé Reo. »Nailazi oluja.«

»A što meni može oluja...« Zastala je, pogledala ga pozornije. »Ha! A, znači takve su vam vijesti stigle? Nilfgaard, zar ne? Prelaze Jarugu u Soddenu? Udaraju na Brugge? Zato krećete?«

Nije odgovorio.

»Da, kao u Dol Angri.« Pogledala ga je u tamne oči. »Opet će vas nilfgaardski car iskoristiti da napadate ljude ognjem i mačem s leđa. A poslije će car sklopiti s kraljevima mir i vas će pobiti. U vatri koju zapalite i sami ćete izgorjeti.«

»Vatra čisti. I krijepi. Valja proći kroz nju. *Aenyell'hael, ell'ea, sor'ca*? Po vašemu: vatreno krštenje.«

»Draža mi je druga vatra.« Milva je odvezala kozoroga i zbacila ga na zemlju, vilenjacima pod noge. »Ta koja pucketa pod ražnjem. Uzmite, da u pohodu ne oslabite od gladi. Meni više ne treba.«

»Ne ideš na jug?«

»Idem.«

Idem, pomislila je, idem brzo. Moram upozoriti toga budalastog vješca, moram ga upozoriti u kakav se vior uvaljuje. Moram ga vratiti.

»Ne idi, *sor'ca*.«

»Pusti me na miru, Coinneach.«

»Nailazi oluja s juga«, ponovio je vilenjak. »Ide velika nepogoda. I velika vatra. Skloni se u Brokilon, sestrice, ne idi na jug. Dovoljno si učinila za nas, više ne možeš. I ne moraš. Mi moramo. *Ess'tedd, esse creasa!* Na nama je red. Zbogom.«

Zrak je bio težak i gust.

Teleprojekcijska je čarolija bila složena, morale su je izvoditi zajedno, spojivši dlanove i misli. Čak i tako se pokazalo da je to đavolski velik napor. Jer ni razdaljina nije bila mala. Sklopljeni kapci Filippe Eilhart su treperili, Triss Merigold je dahtala, na visoko čelo Keire Metz izbile su kapi znoja. Samo se na licu Margarite Laux-Antille nije vidjela iscrpljenost.

Škrto osvijetljena odaja iznenada se jako rasvijetlila, po tamnoj drvenoj oblozi zidova zaplesao je mozaik od-bljesaka. Iznad okruglog stola zalebdjela je kugla blješteći mliječnim sjajem. Filippa Eilhart izdeklamirala je svršetak formule i kugla joj se spustila sučelice, na jedan od dvanaest naslonjača postavljenih oko stola. Unutar kugle pojavila se nejasna prilika. Slika je treperila, projekcija nije bila previše stabilna. Ali je brzo postajala oštrija.

»Prokleta bilo«, procijedila je Keira, brišući čelo. »Zar oni u Nilfgaardu ne znaju za uljepšavajuća sredstva i čarolije?«

»Očito ne«, ustvrdila je Triss krajičkom usta. »Za modu također valjda nisu nikada čuli.«

»Ni za nešto poput šminke«, rekla je tiho Filippa. »Ali sada pst, djevojke. I ne zurite u nju. Treba stabilizirati projekciju i pozdraviti našu gošću. Pojačaj me, Rita.«

Margarita Laux-Antille ponovila je formulu čarolije i Filippinu kretnju. Slika je nekoliko puta zatreperila, izgubila magličastu nestalnost i neprirodno iskrenje, obrisi i boje su se izoštrili. Čarobnice su sada mogle još podrobnije zagledati lik sa suprotne strane stola. Triss je zagrizla usne i značajno namignula Keiri.

Žena s projekcije imala je blijedo lice nelijepa tena, bezizražajne sitne oči, uska modrikasta usta i blago kukast nos. Nosila je čudnovati, stožasti, pomalo izgužvan šešir. Ispod mekog oboda padala joj je tamna kosa ne baš svježega izgleda. Dojam neprivlačnosti i zapuštenosti dopunjavala je crna, prevelika i bezoblična halja, na ramenu izvezena pohabanim srebrnim koncem. Vez je predstavljao polumjesec okružen zvijezdama. Bio je to jedini ukras koji je nosila nilfgaardska čarobnica.

Filippa Eilhart je ustala, nastojeći ne isticati previše nakit, čipku i dekolte.

»Uvažena gospo Assire«, rekla je. »Dobro nam došla u Montecalvo. Silno se radujemo što si pristala prihvatiti naš poziv.«

»Učinila sam to iz radoznalosti«, rekla je neočekivano ugodnim i melodioznim glasom čarobnica iz Nilfgaarda, popravljajući nesvjesno šešir. Dlan joj je bio vitak, obilježen žutim mrljama, nokti polomljeni i nepravilni, očigledno pogriženi.

»Isključivo iz radoznalosti«, ponovila je, »koja za mene uostalom može završiti fatalno. Molila bih objašnjenja.«

»Pristupit ću im bez odlaganja«, kimnula je glavom Filippa, dajući znak ostalim čarobnicama. »No, dopustite mi najprije da prizovem projekcije ostalih sudionica sastanka i da vas uzajamno predstavim. Molim vas za časak strpljenja.«

Čarobnice su ponovo spojile dlanove, zajednički obnovile inkantaciju. Zrak u odaji zazvonio je kao napregnuta

žica, ispod stropnih kaseta opet se na stol slila svjetlucava magla, ispunjavajući prostoriju treperavim sjenkama. Iznad tri od nezauzetih naslonjača izrasle su sfere pulsirajuće svjetlosti, unutar sfera nazreli su se obrisi prilika. Kao prva pojavila se Sabrina Glevissig u tirkiznoj i izazovno dekoltiranoj haljini s velikim, čipkastim, stojećim ovratnikom koji je predstavljao lijep okvir za friziranu kosu obuhvaćenu briljantnom dijademom. Do nje se iz magličastog sjaja projekcije pomolila Sheala de Tancarville u crnom, biserima prošivenom baršunu, s krznom srebrne lisice ovijenim oko vrata. Magičarka iz Nilfgaarda nervozno je oblizala tanke usne. Pričekaj samo Francescu, pomislila je Triss. Kada ugledaš Francescu, crni štakorčiću, ispast će ti oči.

Francesca Findbair nije razočarala. Ni prelijepom haljinom boje bikove krvi, ni ponosnom frizurom, ni niskom rubina, ni srnećim očima podvučenim jarkom vilenjačkom šminkom.

»Dobro nam došle gospe«, rekla je Filippa, »u dvorac Montecalvo, kamo sam vas bila slobodna pozvati da raspravimo stanovite nimalo beznačajne stvari. Žao mi je zbog činjenice da se susrećemo u obliku teleprojekcije. Izravan nam susret, međutim, nisu dopustili ni vrijeme, ni udaljenosti koje nas dijele, ni situacija u kojoj smo se sve skupa našle. Ja sam Filippa Eilhart, gospodarica ovoga dvorca. Kao inicijatorica susreta i domaćica, uzet ću slobodu i upoznati vas međusobno. S moje desne strane sjedi Margarita Laux-Antille, rektorica akademije u Aretuzi. Meni slijeva su: Triss Merigold iz Maribora i Keira Metz iz Carrerasa. Zatim, Sabrina Glevissig iz Ard Carraigha. Sheala de Tancarville, prispjela iz Creydena u Koviru. Francesca Findabair, poznata i kao Enid an Gean-na, sadašnja vladarica Cvjetne doline. I napokon Assire var Anahid iz Vicovaroa u Carstvu Nilfgaardu. A sada...«

»A sada ću se ja oprostiti od vas!« proderala se Sabrina Glevissig, pokazujući rukom punom prstenja na Francesku. »Otišla si predaleko, Filippa! Nemam namjere

sjediti za jednim stolom s tom prokletom vilenjakinjom, čak ni kao iluzija! Krv na zidinama i tlu Garstanga još nije stigla izbljedjeti! A tu je krv prolila ona! Ona s Vilgefortzom!«

»Zamolila bih da sačuvamo pristojnost.« Filippa se objeručke oslonila na rub stola. »I hladnu krv. Poslušajte što vam imam za reći. Ne molim ništa više od toga. Kada završim, svaka od vas će odlučiti hoće li ostati ili otići. Projekcija je dobrovoljna, može se u svakom trenu prekinuti. Jedino što molim one koje će odlučiti otići jest da sačuvaju tajnu o ovom susretu.«

»Znala sam!« Sabrina se tako silovito trgnula da je na tren ispala iz projekcije. »Tajni sastanak! Tajni dogovori! Ukratko, urota! I valjda je očito protiv koga usmjerena. Zar se ti nama rugaš, Filippa? Tražiš da čuvamo tajnost pred našim kraljevima, pred kolegama, koje nisi smatrala prikladnima da budu pozvani ovamo. A ondje sjedi Enid Findabair, koja milošću Emhyra var Emreisa kraljuje u Dol Blathani, vladarica vilenjaka koji djelom i oružjem podupiru Nilfgaard. A usto sa zaprepaštenjem ustanovljavam da se u ovoj dvorani projicira i čarobnica iz Nilfgaarda. Otkad su to čarobnjaci iz Nilfgaarda prestali iskazivati slijepu poslušnost i ropsko sluganstvo carskoj vlasti? O kakvim tajnama mi tu govorimo? Ako je ona ovdje, onda je to uz Emhyrov pristanak i znanje! Po njegovoj zapovijedi! Kao njegove oči i uši!«

»Nijećem to«, rekla je spokojno Assire var Anahid. »Nitko ne zna da sudjelujem u ovom susretu. Bila sam zamoljena da sačuvam tajnu, sačuvala sam je i sačuvat ću. Među inim i u svom vlastitom interesu. Jer da se ovo dozna, ne bih iznijela čitavu glavu. Jer na tome počiva sluganstvo čarobnjaka u Carstvu. Mogu birati sluganstvo ili vješala. Prihvatila sam rizik. Nijećem da sam ovamo prispjela kao špijun. Mogu to dokazati samo na jedan način: svojom smrću. Dostajat će da tajna na koju poziva gospa Eilhart bude prekršena. Bit će dovoljno da vijest

o našem susretu izađe izvan ovih zidina i ja ću izgubiti život.«

»I za mene bi odavanje tajne također moglo imati neugodne posljedice«, nasmiješila se očaravajuće Francesca. »Imaš sjajnu priliku za revanš, Sabrino.«

»Ja ću se revanširati na drugi način, vilenjakinjo.« Crne Sabrinine oči zloslutno su sijevnule. »Otkrije li se tajna, neće to biti zbog moje krivnje ili neopreza. Nikako zbog moje!«

»Sugeriraš li nešto?«

»Naravno«, ubacila je Filippa Eilhart. »Naravno da Sabrina nešto sugerira. Delikatno vas podsjeća na moju suradnju sa Sigismundom Dijkstrom. Kao da sama ne održava kontakte s obavještajnom službom kralja Henselta!«

»Postoji razlika«, zarežala je Sabrina. »Ja nisam bila tri godine Henseltova ljubavnica! A još manje njegove obavještajne službe!«

»Dosta je toga! Umukni!«

»Slažem se«, iznenada je glasno rekla Sheala de Tancarville. »Umukni, Sabrino. Dosta je već Thanedda, dosta špijunskih i izvanbračnih afera. Nisam došla ovamo da bih sudjelovala u rasprama ili slušala uzajamno optuživanje i vrijeđanje. Nisam zainteresirana ni za ulogu miriteljice, pa ako sam pozvana u tu svrhu, obznanjujem da je to bilo uzaludno. Doista, bojim se da sudjelujem uzaludno i nepotrebno, da gubim vrijeme koje sam s mukom odvojila na štetu svog istraživačkog rada. No suzdržavam se od presupozicije. Predlažem da najzad damo riječ Filippi Eilhart. Napokon ćemo doznati svrhu ovoga okupljanja. Upoznajmo uloge u kojima ovdje trebamo nastupiti. Tada ćemo bez suvišnih emocija odlučiti hoćemo li nastaviti predstavu ili spustiti zavjesu. Diskrecija za koju smo zamoljene, svakako nas sve obvezuje. S konzekvencijama koje ću ja, Sheala de Tancarville, osobno povući prema nediskretnima.«

Nijedna od čarobnica nije se ni pomaknula, ni oglašila. Triss ni na tren nije sumnjala u Shealino upozorenje. Usamljenica iz Kovira nije bila naviknuta bacati prijetnje u vjetar.

»Dajemo ti riječ, Filippo. Uvaženom se skupu pak obraćam s molbom da budemo tiho sve do trenutka kada nam Filippa da na znanje da je završila.«

Filippa Eilhart je ustala, šušteći haljinom.

»Poštovane kolegice«, rekla je. »Situacija je ozbiljna. Magija je ugrožena. Tragični događaji na Thaneddu, na koje se u mislima vraćam sa žaljenjem i nevoljko, dokazali su da su učinci stoljeća naizgled beskonfliktne suradnje u tren oka poništeni kada su došli do riječi častohleplje i pretjerane ambicije. Sada imamo nesuglasje, nered, uzajamno neprijateljstvo i nepovjerenje. To što se događa počinje izmicati nadzoru. Da bi se nadzor povratio, da se ne bi dopustila masovna kataklizma, valja čvrsto uzeti u ruke kormilo ovoga broda bacanog olujom. Ja, gospa Laux-Antille, gospa Merigold i gospa Metz, raspravile smo već to pitanje i u tome smo suglasne. Obnova Vrhovništva i Vijeća uništenih na Thaneddu neće biti dovoljna. Uostalom, te se dvije institucije i nema s kime obnoviti, nema jamstva da obnova neće od početka biti zaražena bolešću koja je uništila prethodne. Treba nastati posve drugi, tajni ustroj, koji će služiti isključivo stvari magije. Koja će učiniti sve da ne dopusti kataklizmu. Jer ako propadne magija, propast će i ovaj svijet. Da, kao i prije puno godina, svijet lišen magije i napretka koji ona sa sobom donosi potonut će u kaos i mrak, utonut će u krv i barbarstvo. Pozivamo sve ovdje prisutne gospe da djelatno sudjeluju u našoj inicijativi, da se djelatno uključe u rad tajnog sastava koji predlažemo. Uzele smo slobodu sazvati vas ovdje kako bismo čule vaše mišljenje o tom pitanju. Završila sam.«

»Zahvaljujemo«, kimnula je glavom Sheala de Tancarville. »Ako mi dopustite, ja ću započeti. Moje prvo pitanje,

draga Filippo, glasi: zašto ja? Zašto sam ja pozvana ovamo? Višekratno sam odbijala isticanje svoje kandidature za Vrhovništvo, podnijela sam ostavku na položaj u Vijeću. Kao prvo, moj me rad zaokuplja u potpunosti. Kao drugo, smatrala sam, a smatram i dalje, da u Koviru, Povissu i Hengforsu ima i drugih, dostojnijih tih časti. Upitat ću zašto sam ovamo pozvana ja, a ne Carduin? Ne Istredd iz Aedd Gynvaela, Tugdual ili Zangenis?«

»Jer su to muškarci«, odvratila je Filippa. »Organizacija o kojoj sam govorila treba se sastojati isključivo od žena. Gospo Assira?«

»Povlačim svoje pitanje«, nasmiješila se nilfgaardska čarobnica. »Sadržajno se poklapalo s pitanjem gospe Tancarville. Odgovor me zadovoljava.«

»Miriše mi to na bapski šovinizam«, rekla je zajedljivo Sabrina Glevissig. »Osobito iz tvojih usta, Filippa, nakon tvoje promjene... erotske orijentacije. Ja nemam ništa protiv muškaraca. Štoviše, obožavam muškarce i ne mogu zamisliti život bez njih. Ali... Nakon kratkog promišljanja... Sve u svemu, to je ispravna koncepcija. Muškarci su psihički nestabilni, previše podatni emocijama, na njih se ne može računati u trenucima krize.«

»To je činjenica«, spokojno je priznala Margarita Laux-Antille. »Stalno uspoređujem rezultate polaznica Aretuze s učincima rada dječaka iz škole u Ban Ardu, i usporedba nepromjenljivo ispada u korist djevojaka. Magiju čine strpljivost, delikatnost, inteligencija, smotrenost, ustrajnost, također i ponizno, ali mirno podnošenje poraza i neuspjeha. Muškarce uništava ambicija. Oni uvijek hoće ono za što znaju da je nemoguće i nedosežno. A moguće ne primjećuju.«

»Dosta, dosta, dosta«, prasnula je Sheala, ne skrivajući smijeh. »Ne postoji ništa gore od znanstveno podržanog šovinizma, stidi se, Rita. No ipak... Da, i ja smatram ispravnom predloženu jednospolnu strukturu toga... konventa ili, ako je nekome draže, te lože. Kako čujemo, riječ je o

budućnosti magije, a magija je preozbiljna stvar da bi se njezina sudbina povjerila muškarcima.«

»Ako smijem«, melodiozno se oglasila Francesca Findabair, »htjela bih na tren prekinuti digresiju o prirodnoj i neupitnoj dominaciji našega spola, te se usredotočiti na pitanja koja se tiču predložene inicijative, čiji mi cilj i nadalje nije jasan. A trenutak nije slučajan i izaziva asocijacije. Rat je. Nilfgaard je potukao i pritisnuo uza zid sjeverna kraljevstva. Ne krije li se stoga pod općenitim parolama, kakve sam ovdje čula, shvatljiva želja da se situacija obrne? Da se Nilfgaard potuče i pritisne uza zid? A poslije se ispraše i bezobzirni vilenjaci? Ako je tako, draga Filippo, nećemo pronaći prostor za sporazum.«

»Jesam li to zbog toga pozvana ovamo?« upitala je Assire var Anahid. »Ne posvećujem puno pozornosti politici, ali znam da je carska armija u ratu nadmoćna vašim vojskama. Osim gospe Francesce i osim gospe de Tancarville, koje potječu iz neutralnog kraljevstva, sve gospe predstavljaju kraljevstva neprijateljska nilfgaardskom Carstvu. Kako trebam shvatiti riječi o čarobnjačkoj solidarnosti? Kao nukanje na izdaju? Žao mi je, ali u takvoj se ulozi ne vidim.«

Završivši govor, Assire se sagnula, kao da dodiruje nešto što nije stalo u projekciju. Triss se učinilo da čuje mijaukanje.

»Ona još ima mačku«, šapnula je Keira Metz. »Kladim se, crnu...«

»Tiše«, siknula je Filippa. »Draga Francesco, poštovana Assire. Naša inicijativa će biti posve apolitična, to je temeljno polazište. Neće nas voditi interesi rasa, kraljevstva, kraljeva i imperatora, već dobro magije i njezine budućnosti.«

»Vodeći se dobrom magije«, Sabrina Glesivigg podrugljivo se nasmiješila, »nećemo valjda zaboraviti i dobrobit magičarki? A znamo kako se prema čarobnjacima odnose u Nilfgardu. Mi ćemo si ovdje apolitički pričati,

a kada Nilfgaard pobijedi i dospijemo pod carsku vlast, sve ćemo izgledati ovako kao...«

Triss se nemirno pomaknula, Filippa je jedva čujno uzdahnula. Keira je spustila glavu, Sheala je odglumila da popravlja lisicu. Francesca je zagrizla usnu. Lice Assire var Anahid nije ni trepnulo, ali se prelilo blagim rumenilom.

»Sve će nas snaći loša sudbina, htjela sam reći«, brzo je završila Sabrina. »Filippa, Triss i ja, sve tri smo bile na Soddenskom brijegu. Emhyr će se obračunati s nama zbog onoga poraza, zbog Thanedda, zbog sveukupnog našeg djelovanja. Ali to je samo jedna od dvojbi koje u meni izaziva deklarirana apolitičnost ovoga konventa. Znači li sudjelovanje u njemu i trenutačno odustajanje od aktivne, ipak političke službe, koju sada obavljamo kod naših kraljeva? Ili trebamo u toj službi ostati i služiti dvama gospodarima: magiji i vlasti?«

»Ja se«, nasmiješila se Francesca, »kada mi netko priopći da je apolitičan, uvijek pitam na koju od politika konkretno misli.«

»A ja znam da zasigurno ne misli na tu koju vodi«, rekla je Assire var Anahid, gledajući Filippu.

»Ja sam apolitična«, podignula je glavu Margarita Laux-Antille. »I moja škola je apolitična. Mislim na sve postojeće tipove, rodove i vrste politike!«

»Drage gospe«, oglasila se Sheala nakon podulje šutnje. »Ne zaboravljajte da ste dominantan spol. Stoga se nemojte ponašati kao curice koje preko stola natežu pladanj sa slatkišima. Tâ *principium* koji predlaže Filippa je jasan. Barem meni, a i dalje imam premalo temelja da bih vas smatrala manje bistrima. Izvan ove dvorane budi-te kim hoćete, služite komu hoćete i čemu hoćete, onoliko vjerno koliko hoćete. Ali kada se konvent okupi, bavit ćemo se isključivo magijom i njezinom budućnošću.«

»Upravo tako to i zamišljam«, potvrdila je Filippa Eilhart. »Znam da problema ima puno, da postoje dvojbe

i nejasnoće. Raspraviti ćemo ih pri sljedećem susretu u kojemu ćemo sve sudjelovati ne u obliku projekcije ili iluzije, već osobno. Nazočnost se neće smatrati formalnim činom pristupanja konventu, već gestom dobre volje. O tome hoće li se takav konvent uopće dogoditi, odlučit ćemo zajednički. Mi sve. Ravnopravno.«

»Mi sve?« ponovila je Sheala. »Ovdje vidim prazne stolce, pretpostavljam da nisu postavljeni slučajno.«

»Konvent treba brojiti dvanaest čarobnica. Htjela bih da nam kandidatkinju za jedno od ovih praznih mjesta pri sljedećem susretu predloži gospa Assire. U Carstvu Nilfgaard sigurno će se naći još jedna dostojna čarobnica. Drugo mjesto prepuštam na popunu tebi, Francesca, da se kao jedina čistokrvna vilenjakinja ne osjećaš usamljeno. Treće...«

Enid an Gleanna je podignula glavu.

»Molim dva mjesta. Imam dvije kandidate.«

»Ima li neka od vas nešto protiv te molbe? Ako nema, ja se slažem. Danas je peti dan kolovoza, peti dan nakon mlađaka. Sastat ćemo se ponovo drugoga dana nakon uštapa, drage kolegice, za četrnaest dana.«

»Čekajte«, upala je Sheala de Tancarville. »Jedno mjesto i dalje ostaje prazno. Tko će biti dvanaesta čarobnica?«

»Upravo će to biti prvi problem kojim će se pozabaviti loža.« Filippa se tajanstveno nasmiješila. »Za dva tjedna ću vam reći tko bi trebao sjesti na dvanaesti stolac. A potom ćemo zajedno porazmisliti kako postići da ta osoba na njega i sjedne. Začudit će vas moja kandidatura i ta osoba. Jer to nije obična osoba, poštovane kolegice. To je Smrt ili Život, Destrukcija ili Obnova, Red ili Kaos. Ovisi kako se gleda.«

Cijelo je selo izašlo pred ograde da promatra prolazak bande. Tuzik je došao zajedno s ostalima. Imao je posla, ali se nije mogao suzdržati. U posljednje se vrijeme puno

govorilo o Štakorima. Kružila je čak glasina da su svi uhvaćeni i povješani. No glasina je bila lažna, dokaz je upravo demonstrativno i bez žurbe paradirao kroz cijelo selo.

»Besramni nitkovi«, šapnuo je netko za Tuzikovim leđima, a bio je to šapat pun divljenja. »Posred sela idu...«

»Odjeveni kao za svadbu...«

»A kakvi konji! Ni kod Nilfgaardana nećeš takve vidjeti!«

»Ma, ukradeni. Štakori svima konje otimaju. Konja je sada posvuda lako prodati. Ali najbolje sebi ostavljaju...«

»Taj sprijeda, pogledajte, to je Giselher... Njihov harambaša.«

»A iza njega, na riđoj kobili, to je ta vilenjakinja... Iskra je zovu...«

Iza plota je izletio kudrov, izbezumio se od lajanja, motajući se tik pred prednjim kopitima Iskrine kobile. Vilenjakinja je potresla bujnom grivom crne kose, okrenula konja, jako se sagnula i ošinula psa korbačem. Kudrov je zacvilio i triput se okrenuo na mjestu, a Iskra ga je pljunula. Tuzik je procijedio među zubima psovku.

Promatrači su i dalje šaptali, pokazujući diskretno nove Štakore koji su korakom jahali kroz selo. Tuzik je slušao, jer je morao. Znao je tračeve i priče ne lošije od drugih, bez muke se dosjećao da je taj s dugom do ramena raskuštranom kosom boje slame, koji grize jabuku, Kayleigh, da je taj plećati Asse, a taj u vezenom polukozuhu Reef.

Defiladu su zatvarale dvije djevojke, jašući jedna uz drugu i držeći se za ruke. Viša, koja je sjedila na dora-tu, bila je ošišana kao nakon tifusa, kaftančić joj je bio raskopčan, čipkana bluzica blistala ispod njega neizrecivom bjelinom, ogrlica, narukvice i naušnice odašiljale su zasljepljujuće odsjaje.

»Ta ostrižena je Mistle...« začuo je Tuzik. »Sva je nakiđurena kao jelka za Yule...«

»Pričaju da je ubila više ljudi no što broji proljeća...«

»A ta druga? Na šarcu? Ta s mačem preko leđa?«

»Falka je zovu. Od ovoga ljeta jaše sa Štakorima. I ona je prava mušta...«

Prava mušta, kako je procijenio Tuzik, nije bila puno starija od njegove kćeri, Milenke. Pepeljasta kosa mlađahne banditkinje izmicala je u pramenovima ispod baršunaste beretke s drsko poskakujućim stručkom fazanovih pera. Na vratu joj je plamtjela svileni marama boje maka, zavezana u maštovitu kokardu.

Među seljacima izmiljelima pred kolibe nastalo je iznenadno uzbuđenje. Jer upravo je Giseller jašući na čelu bande zaustavio konja, nehajnim pokretom bacio zveketa-vu kesicu pod noge na štap oslonjenoj babi Mykitki.

»Neka te bozi čuvaju, milostivi sinko!« zalelekala je baba Mykitka. »Zdrav nam bio, dobročinitelju naš, da ti...«

Biserni Iskrin smijeh zaglušio je staričino mrmljanje. Vilenjakinja je šeretki prebacila desnu nogu preko jabuke sedla, posegnula u bisage i širokim pokretom prosula pregršt kovanica u mnoštvo. Njezin su primjer slijedili Reef i Asse, po pješčanoj se cesti prosula prava srebrna kiša. Kayleigh je, grohoćući, bacio u gomilu koja se zavrtjela oko novca, ogrizak jabuke.

»Dobročinitelji!«

»Sokolići naši!«

»Sreća vas pratila!«

Tuzik nije potrčao za drugima, nije pao na koljena, da iskopava kovanice iz pijeska i kokošjega govna. Stajao je i dalje pored plota, promatrajući djevojke koje su polagano jahale pored njega. Mlađa, ta pepeljaste kose, opazila je njegov pogled i izraz lica. Pustila je ruku očišane, podbola konja i naletjela na njega, pritišćući ga uz plot i umalo ga ozlijedivši stremenom. Ugledao je njezine zelene oči i zadrhtao. Toliko je u njima bilo zla i ledene mržnje.

»Pusti ga, Falka«, uzviknula je ošišana. Nepotrebno. Zelenooka banditkinja zadovoljila se pritjerivanjem Tuzika do plota, pojahala za Štakorima, ni ne okrenuvši glavu.

»Dobročinitelji.«

»Sokolići!«

Tuzik je pljunuo.

Predvečer su u selo upali Crni, užasavajući konjanici iz tvrđe pod Fen Asprom. Tutnjale su potkove, rzali konji, zveckalo oružje. Seoski knez i drugi seljaci koje su ispitali lagali su kao navijeni, naveli su potjeru na pogrešan put. Tuzika nije nitko ništa pitao. I dobro da nije.

Kada se vratio s pašnjaka i pošao u vrt, začuo je glasove. Prepoznao je cvrkutanje blizanki drvodjelje Zgarba, pucajuće falsete susjedovih dječaka. I Milenkin glas. Igraju se, pomislio je. Izašao je iza šupe. I zamro.

»Milena!«

Milenka, njegova jedina preživjela kći, njegovo oko u glavi, objesila si je preko leđa na uzici štap, koji je hinio mač. Kosu je raspustila, na vunenu kapicu pričvrstila pijetlovo pero, oko vrata zamotala majčinu maramicu. S čudnovatom, maštovitom kokardom.

Oči su joj bile zelene.

Tuzik nikada dotad nije istukao kćer, nikada nije koristio očinski remen.

Ovo je bilo prvi put.

Na obzoru je sijevnulo, zagrmjelo. Nalet vjetra je poput drljače preorao površinu Trake. Bit će oluje, pomislila je Milva, a nakon oluje će doći kiša. Zubi se nisu varali.

Požurila je konja. Ako je htjela sustići vješca prije oluje, morala je žuriti.